

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دوره‌های آزاد مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

فلسفه ریاضیات متأخر:

از مبانی کلاسیک تا عمل ریاضی و هوش مصنوعی

دکتر محمد معارفی

فارغ‌التحصیل دکتری فلسفه از مدرسه عالی دانشگاهی پاپیای ایتالیا

دوشنبه‌ها ساعت ۱۵:۳۰ الی ۱۶:۳۰ (دوره جدید: حضوری و مجازی)

شروع دوره: ۲۸ مهر ۱۴۰۴

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

طرح درس: فلسفه ریاضیات متأخر: از مبانی کلاسیک تا عمل ریاضی و هوش مصنوعی

اهداف کلی و چشم‌انداز دوره

این درس با هدف گشودن افق‌های نوین در این حوزه فلسفه ریاضی طراحی شده است. نقطه‌ی عزیمت دوره، بررسی مقدماتی و سپس گذار از پرسش‌های کلاسیک فلسفه ریاضی درباره‌ی «هویات ریاضی و بنیادها» به سوی مطالعه‌ای پویاتر و انسان‌محور از «عمل ریاضی» به مثابه کنش زنده‌ی شناختی و فرهنگی است.

در بخش نخست، دانشجویان با مکاتب مبنای — از جمله افلاطون‌گرایی، صورت‌گرایی و شهودگرایی — به مثابه‌ی سنت‌های تاریخی شکل‌دهنده‌ی پرسش‌های بنیادین فلسفه ریاضی آشنا خواهند شد. با این حال، مسیر آموزشی به تدریج به سمت نقد کفایت این رویکردها و بررسی نحوه‌ی ظهور چشم‌اندازهای جدید در فلسفه

عمل ریاضی سوق داده می‌شود؛ رویکردی که در آن «توضیح دادن»، «استدلال کردن»، «تجسم با دیاگرام‌ها»، «آزمودن» و حتی «خطا کردن» به عنوان مؤلفه‌های بنیادی تجربه ریاضی در مرکز توجه قرار می‌گیرند. دوره در نهایت به بررسی مرزهای معاصر فلسفه ریاضیات منتهی می‌شود: یعنی نقش فزاینده‌ی هوش مصنوعی در تحول ساختار استدلال، ابداع، و حتی درک ما از خلاقیت ریاضی. بدین ترتیب، هدف نهایی درس آن است که دانشجویان را نه تنها با مباحث کلاسیک، بلکه با نگاه تحلیلی و انتقادی لازم برای مشارکت در گفت‌وگوهای متاخر فلسفه ریاضیات مجهز کند.